

Nr 84.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1936 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående vidtagande av vissa frukt- och trädgårdsodlingen berörande åtgärder.
(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 377, av herr *Magnusson* i Skövde har hemställts,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag om åtgärder åsyftande:

att bestämmelser utfärdas varigenom dels förhindras att importerade trädgårdsprodukter, särskilt växter, försäljas å auktion, dels ock att trädgårdsprodukter, särskilt växter för utplantering i det fria, icke få kringföras till salu annat än av odlaren eller hans befullmäktigade ombud;

att utredning verkställs dels om bildandet av försäljningsorganisationer bland fruktodlare samt om dessa organisationers stödjande eventuellt genom bidrag av statsmedel, dels om lämpliga typer av fruktpacknings- och lagerlokaler samt kylhus samt om lämpligt stöd genom statsmedel för deras uppförande;

att utredning verkställs angående behovet av ökad utbildning och ökat antal av trädskötare och av instruktörer för fruktodling och för fruktens tillvaratagande och försäljning;

att utredning verkställs om säsongskydd för svensk frukt samt för övriga för konsumtion avsedda svenska trädgårdsprodukter;

att vid utredningen även övervägas lämpliga organisationer för handhavandet av erforderliga stödåtgärder; och

att Kungl. Maj:t för riksdagen snarast framlägger de förslag, vartill utredningen föranleder.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttrande över motionen från *lantbruksstyrelsen*, som anfört följande:

Motionen utmynnar i en framställning, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag till åtgärder i olika avseenden, som sammanfattats i fem huvudpunkter, vilka *lantbruksstyrelsen* nu upptager till behandling var för sig i den ordning de uppförts i motionens slutkläm.

1. Utredning angående utfärdande av bestämmelser till förhindrande dels att importerade trädgårdsprodukter, särskilt växter, försäljas på auktion, dels att trädgårdsprodukter, särskilt växter för utplantering i det fria, kringföras till salu annat än av odlaren eller hans befullmäktigade ombud.

Vad angår första delen av denna punkt vill lantbruksstyrelsen framhålla, att styrelsen på grund av framställning från vissa trädgårdsodlarorganisationer samt enskilda odlare hade anledning att den 1 december 1933 till chefen för kungl. jordbruksdepartementet yttra sig angående åtgärder till förhindrande av utländska trädskolealsters försäljning å auktion m. m. Därvid framhöll lantbruksstyrelsen, som då i ärendet infordrat yttrande från chefen för statens växtskyddsanstalt, att det för åtskilliga år sedan, särskilt under de första åren av världskriget, var så vanligt att försäljning av trädskolealster ägde rum å auktion, att lantbruksstyrelsen på grund av framställning om förbud häremot i utlåtande den 7 april 1917 tillstyrkte utfärdande av dylikt förbud. Emellertid blevo sådana auktioner efter hand mindre vanliga, ehuru förbud icke infördes. När lantbruksstyrelsen sedermera på grund av särskilda remisser den 26 februari 1923 avgav utlåtande angående anordnande av växtpatologisk inspektion och upplysningsverksamhet och därvid även hade anledning uttala sig om begärt förbud mot försäljning av trädskolealster å salutorg, genom gårdfarihandel eller å offentlig auktion, fann styrelsen, att sådan begäran icke borde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, enär dylikt försäljningsförfarande då blott sällan förekomme.

Vad som tidigare gav särskild anledning till begäran om förbud mot försäljning av trädskolealster å auktion var, att utländska fruktträd av för vårt land olämpliga sorter på detta sätt utbjödos i handeln till en i fruktodling oerfaren allmänhet. Sedan genom riksdagens beslut år 1927 tullen å importerade fruktträd höjts från 7 till 60 öre per kilogram, torde emellertid fruktträd blott i enstaka fall hava försålts på auktion. Den av växtskyddsanstalten 1933 verkställda utredningen tog närmast sikte på importerade rosplanter. Beträffande dessa framhölls, att endast en ringa del torde försäljas å auktion, något som då bestyrkte lantbruksstyrelsens uppfattning om växtauktionernas jämförelsevis ringa betydelse. Enligt beslut den 21 december 1933 föranledde förstnämnda framställning icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Sedan 1933 hava förhållandena i sist berörda avseende icke nämnvärt ändrats. Då det städe ansetts att växtauktioner hade särskilt stor omfattning i Stockholm, har lantbruksstyrelsen inhämtat uppgift härom från Stockholms stads auktionsverk, som enligt verkställd undersökning meddelat, att den totala försäljningssumman vid under de senaste fem åren i Stockholm hållna växtauktioner utgjorde 4,520 kronor år 1931, 7,184 kronor år 1932, 5,033 kronor år 1933 och 6,943 kronor år 1934. År 1935 såldes inga växter på auktion i Stockholm.

Beträffande ifrågasatt utredning rörande s. k. kringföringshandel med trädgårdsväxter må framhållas, att frågan härom torde böra bedömas i samband med all annan kringföringshandel och sålunda icke isolerad för sig.

Med anledning av den petition, som Sveriges köpmannaförbund den 21 december 1934 avlämnade till Kungl. Maj:t angående åtgärder för att få den okontrollerade kringföringshandeln i görligaste mån underkastad de lagar och förordningar, vilka gälla för den fasta handeln, avgåvo Sveriges handelsträdgårdsmästarförbund, Sveriges pomologiska förening, föreningen Sveriges trädgårdskonsulenter, svenska trädskoleägareföreningen, Sveriges konditionerande trädgårdsmästares förbund, Stockholms läns och stads träd-

gårdsråd, Sveriges fröhandlarförening samt riksförbundet svensk frukt den 10 januari 1935 en gemensam framställning till Kungl. Maj:t med anhållan att även av en var av nämnda specialorganisationer framförda önskemål och synpunkter måtte vinna beaktande vid avgörande av det av köpmannaförbundet föranledda ärendet. Så vitt Lantbruksstyrelsen har sig bekant, har denna framställning icke varit föremål för Kungl. Maj:ts slutliga prövning.

Visserligen torde på av motionären anförda skäl det vara mindre lämpligt att trädgårdsprodukter kringföras till avsalu av andra än odlaren själv eller av honom befullmäktigat ombud. Emellertid torde det vara svårt att förhindra, att ett ombud för t. ex. viss plantskola även är ombud för andra plantskolor och för växtimportörer, till vilka torde få räknas även åtskilliga av landets mest kända plantskolor. Då även begreppet kringföringshandel är mycket tånjbart, är det enligt styrelsens mening förenat med stora svårigheter att avgöra var gränsen skulle gå mellan kontrollerad och okontrollerad kringföringshandel eller mellan stationär handel och kringföringshandel överhuvud taget. Om sålunda, för att taga ett konkret exempel, plantskola vill själv eller genom å försäljningsorten icke bosatt ombud försälja visst växtparti och för ändamålet för några dagar eller en eller annan vecka förhyres en tillfälligt ledig källarlokal i exempelvis Stockholm, därifrån växterna utförsäljas till allmänheten, läser icke skäligen kunna påstås annat än det här rör sig om kringförings- eller ambulerande handel, alldestund försäljningsverksamheten icke är stationär. Det har under de sista åren blivit vanligt i Stockholm, att vissa plantskolor ordna försäljning även på detta sätt.

Om vidare en försäljare uppköper en billast med frukt eller grönsaker i södra Sverige eller en odlare själv per bil fraktar sina produkter för försäljning å platsen till detaljhandeln t. ex. Sundsvall eller en fruktuppköpare i södra Sverige lastar en järnvägsvagn med frukt för försäljning direkt från järnvägsvagn till detaljhandeln inom norrländsk avsättningsort — ofta förekommande försäljningsformer — måste detta betecknas som *partikringföringshandel*, mot vilken den stationära detaljhandeln i allmänhet icke torde reagera, då den själv genom köp uppmuntrar sådan verksamhet.

Dessa förhållanden synes lantbruksstyrelsen blotta brister inom såväl odlarnas som de stationära köpmännens handelsorganisation, varför det i första hand torde böra ankomma på dem själva att söka avhjälpa rådande missförhållanden, även om styrelsen är övertygad om att vissa ändrade bestämmelser i nu gällande näringsfrihetsförordning skulle kunna verksamt främja olika sammanslutningars strävanden för avsättning inom den reguljära parti- och detaljhandeln av ifrågavarande produkter. Sålunda torde exempelvis de svenska plantskolorna, vilkas antal torde uppgå till något mer än ett hundratal, genom sin egen organisation i främsta rummet böra vidtaga åtgärder mot kringföringshandel av plantskolealster och vad angår de till Sveriges köpmannaförbund anslutna detaljhandlarna torde dessa böra avstå från köp av produkter utav ambulerande partiförsäljare. Härigenom skulle detaljhandlarna icke blott främja sina egna intressen utan även stödja redan befintliga odlareorganisationer — enkannerligen sådana odlarna berörande försäljningsorganisationer, vilkas ändamål är att söka verksamt främja produktförsäljning genom den reguljära handeln — i deras strävanden, något som är särskilt betydelsefullt, då det för dessa organisationer icke är möjligt att utan allvarlig medverkan från den reguljära handels sida kunna genomföra en prisstabilisering på sorterade och packade kvalitetsprodukter.

Då, såsom ovan anförts, växtauktioner icke få anses vara av den betydelse motionären möjligen tänkt sig, och då vidare frågan om all kring-

föringshandel torde böra ses i ett sammanhang samt 1935 års riksdag — efter att frågan om kringföringshandel varit föremål för behandling vid 1932, 1933 och 1934 års riksdagar — avslög i ärendet då framförda motioner bland annat på grund av den av vederbörande lagutskott framhållna omständigheten, att det vore praktiskt taget uteslutet att skilja mellan inköpta eller i kommission lämnade produkter å ena samt försäljarens egna produkter å andra sidan, finner lantbruksstyrelsen skäl nu icke föreligga för speciell utredning i de avseenden, som framgå av i punkt 1 omnämnda del av motionen.

2. Utredning dels om bildandet av försäljningsorganisationer bland fruktodlare samt om dessa organisationers stödjande eventuellt genom bidrag av statsmedel, dels om lämpliga typer av fruktpacknings- och lagerlokaler och kylhus samt om lämpligt stöd genom statsmedel för deras uppförande.

Av lantbruksstyrelsens i utlåtande den 6 december 1935 till Kungl. Maj:t framlagda utredning med förslag i fråga om tillgodogörande av svenska frukter och bär framgår, att i augusti 1934 på initiativ av Sveriges pomologiska föreningen bildades riksförbundet svensk frukt, försäljningsförening u. p. a., vars uppgift är att sammansluta landets fruktodlare i syfte att omhändertaga försäljningen av deras produkter över hela landet samt att i övrigt verka för att genom centraliserade inköp av förnödenheter för odlingen söka skaffa odlarna så fördelaktiga inköpspriser som möjligt, föranstalta om inköp av emballage m. m.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 14 september 1934 beviljades riksförbundet statsbidrag med 2,000 kronor till bestridande av förbundets organisationskostnader.

Organisationsarbetet går ut på att inom varje län bilda ekonomiska föreningar, vilka kallas fruktcentraler, för vilka riksförbundet utgör topporganisation. Varje fruktcentral, vars verksamhetsområde i regel sammanfaller med vederbörande hushållningssällskaps område, upprättar erforderligt antal packerier för insamling, sortering och packning av produkter för distribution. Under 1935 voro 17 sådana fruktcentraler med därtill hörande 32 packerier i verksamhet. Under organisation äro för närvarande fruktcentraler för Östergötlands län samt Stockholms stad och län. Enligt vad lantbruksstyrelsen under hand inhämtat, pågår vidare för närvarande samarbete mellan riksförbundet och intressenter inom Skaraborgs län i syfte att före innevarande års skördeperiod få till stånd en motsvarande ekonomisk organisation även inom Skaraborgs län, vilket område skulle utgöra den sista länken i förbundets yttre organisationskedja i vad rör södra och mellersta Sveriges produktionsdistrikt.

Efter omfattande utredning har under hösten 1935 avtal träffats mellan svenska lantmännens riksförbund och riksförbundet svensk frukt om att i samverkan med, å ena sidan, statens centrala frökontrollanstalt och, å andra sidan, Sveriges förenade utsädesodlare, söka ordna handeln även med väl-sorterad och i standardemballage förpackad matpotatis. Då verksamheten vid fruktcentraler och därtill hörande packerier i huvudsak är inskränkt till höstmånaderna, medan huvudarbetet för insamling och distribution av matpotatis tager sin egentliga början i mitten på oktober och pågår hela vintern till frampå sommaren, har det ansetts ändamålsenligt, att samma lokaler och samma personal i största möjliga utsträckning användas för såväl frukt som matpotatis.

Då ifrågavarande organisationsarbete pågått mer än ett år och riksförbundet redan under sitt första egentliga verksamhetsår distribuerat cirka 1.8

miljoner kilogram frukt och därjämte från och med 1 februari 1936 upptagit en betydande distribution av s. k. kontrollpotatis samt ordinär matpotatis utan att härför erfordrats bidrag (rörelsekapital) av allmänna medel till länsorganisationernas verksamhet, torde, till skillnad mot vad motionären möjligen tänkt sig, ej heller framdeles erfordras bidrag av statsmedel för ändamålet.

Motionären ifrågasätter vidare utredning om typer för fruktlagerlokaler m. m. och stöd av statsmedel för deras uppförande. Här om får lantbruksstyrelsen anföra följande.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1934 anvisades till lantbruksstyrelsens förfogande ett belopp av intill 2,000 kronor att av styrelsen, efter samråd med styrelsen för Sveriges pomologiska förening, användas såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för utarbetande av förebildliga typ-ritningar till fruktförvaringslokaler samt för utgivande av en handledning rörande lagring och behandling av frukt. Arbetet härmed har pågått sedan hösten 1934 och resultatet beräknas kunna publiceras under innevarande vår.

Vad angår statsmedel till uppförande av fruktpackerier och lagerlokaler må anföras, att enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 24 maj 1934 (nr 196) angående allmänna villkor och bestämmelser för lån från statens fruktodlingslånefond, 1 §, lån må utlämnas såväl för uppförande och iordningställande av förvaringslokaler för inom landet odlad frukt som för utförande av anordning för kylning av sådan frukt. Bristen på lämpliga typ-ritningar har emellertid gjort att lånefonden icke kunnat tagas i anspråk för dessa ändamål. Såsom av det ovan anförda framgår, torde denna brist bliva avhjälpad inom den närmaste tiden.

Då för närvarande fullt tillräckliga åtgärder redan vidtagits beträffande vad i motionen åsyftas under punkt 2, finner lantbruksstyrelsen även i denna del anledning saknas till utredning.

3. Utredning angående behovet av ökad utbildning och ökat antal av trädskötare samt av instruktörer beträffande fruktodling och fruktens tillvaratagande och försäljning.

Till kurser i trädgårdsskötsel, nämligen dels utbildningskurser för trädskötare och dels trädgårdskurs i Norrland för småbrukare m. fl., hava från och med 1920 anvisats medel, till att börja med i form av extra reservationsanslag å 21,700 kronor, varav 19,000 kronor beräknades för trädskötarkurserna och 2,700 kronor för den årliga trädgårdskursen i Norrland.

I skrivelse den 14 augusti 1930 hemställde lantbruksstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till kurser i trädgårdsskötsel anvisa för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor. Denna framställning byggde, såvitt angick förenämnda trädskötarkurser, delvis på ett av de sakkunniga för ordnande av den lägre lantbruksundervisningen avgivet förslag om anvisande av ett till 35,000 kronor förhöjt anslag för möjliggörande av ökad utbildning av trädskötare inom södra och mellersta Sveriges egentliga fruktodlingsdistrikt. Då den föreslagna höjningen endast berörde en begränsad del av landet, fann lantbruksstyrelsen densamma väl hög. Om emellertid — såsom lantbruksstyrelsen fann behöfligt — liknande kurser skulle kunna anordnas inom de övriga, till yttinnehållet väsentligt större delarna av landet, vore å andra sidan de sakkunnigas anslagsberäkning enligt lantbruksstyrelsens mening för snävt tillmätt.

Statens årliga kostnader för kurser i trädgårdsskötsel beräknades i detta sammanhang av lantbruksstyrelsen sålunda:

1) trädgårdsskötarkurser för hela landet	kronor 39,000
2) trädgårdskurs i Norrland för småbrukare m. fl.	» 2,700
3) ambulerande trädgårdskurser i Norrland	» 4,800

Summa kronor 46,500.

Härtill skulle läggas ett belopp av 1,500 kronor, som av Kungl. Maj:t under senare år årligen beviljas för anordnande av en trädgårdskurs för kvinnor i Önnestad, eller sammanlagt 48,000 kronor, vilket belopp avrundades nedåt till 45,000 kronor.

För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen oförändrat anslagsbelopp av 21,700 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1931 förnyade Lantbruksstyrelsen sin den 14 augusti 1930 gjorda framställning och hemställde, att om förslag till ordnande av den lägre lantbruksundervisningen i dess helhet eller delvis förelades 1932 års riksdag, Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att till kurser i trädgårdsskötsel anvisa för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

För ändamålet anvisade riksdagen för sistnämnda budgetår ett till 30,000 kronor höjt anslag. Ökningen, 8,300 kronor, avsågs såsom understöd för anordnande, särskilt i Norrland, av trädgårdsskötarkurser och ambulerande trädgårdskurser. Härefter ter sig anslagsäskande och anvisande av anslag sålunda:

		Kronor
Lantbruksstyrelsen föreslog	för budgetåret 1933/1934	30,000
Kungl. Maj:t äskade och riksdagen anvisade » »	1933/1934	26,000
Lantbruksstyrelsen föreslog	» » 1934/1935	30,000
Kungl. Maj:t äskade och riksdagen anvisade » »	1934/1935	26,000
Lantbruksstyrelsen föreslog	» » 1935/1936	30,000
Kungl. Maj:t äskade	» » 1935/1936	26,000
Riksdagen anvisade.....	» » 1935/1936	30,000
Lantbruksstyrelsen föreslog, Kungl. Maj:t äskade och riksdagen anvisade.....	» » 1936/1937	30,000.

Av de under de sistnämnda budgetåren anvisade anslagen är ett belopp av 10,000 kronor avsett för trädgårdskurser i Norrland, nämligen 2,500 kronor för en kurs för småbrukare m. fl. vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker och 7,500 kronor för utbildningskurser för trädgårdsskötare i norra Sverige och ambulerande kurser i Norrland.

Vad angår utbildningskurser för trädkötare i södra och mellersta Sverige har antalet kursdeltagare under de sista åren, trots det begränsade anslaget för ändamålet, kunnat ökas något *dels* på grund av att Lantbruksstyrelsen medgivits rätt — första gången genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 maj 1933 — att, därest besparing uppstått å för kurser i Norrland anvisade belopp om tillhoppa högst 10,000 kronor, använda dylik besparing till anordnande under vederbörande verksamhetsår av ytterligare utbildningskurser för trädkötare i södra och mellersta Sverige, *dels* på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 16 augusti 1935, varigenom utgående dagtraktamentsersättning till i kurserna deltagande trädkötare sänkts från 4 till 3 kronor.

Frekvensen vid de under de senaste fem åren i södra och mellersta Sverige anordnade trädkötarkurserna framgår av följande sammanställning:

År	Antal av hushållningssällskap till kurser anmälda trädskötare	Antal till kurser antagna trädskötare	Sammanlagd kostnad för kurserna, kronor
1932	165	111	22,116
1933	215	98	18,798
1934	247	104	21 069
1935	296	93	17,770
1936	288	136	21,548

Kostnaderna för 1935 och 1936 äro endast beräknade. 1935 års kurser avslutas först med år 1936 anordnade repetitionskurser.

Av sammanställningen framgår, att under angivna fem år endast ungefär 45 procent av till utbildningskurserna anmälda trädskötare kunnat beredas plats. I verkligheten torde därför ett anslagsbehov av lågt räknat 40,000 kronor föreligga allenast för utbildningskurser för trädskötare.

Vid bedömande av denna anslagsfråga bör emellertid hänsyn tagas icke allenast till behovet inom olika hushållningssällskaps områden av trädskötare utan även till möjligheterna för kursers anordnande, därvid särskilt kommer i betraktande tillgången på fullt lämpliga platser för kursers förläggning samt tillgången inom vederbörande fruktodlingsdistrikt av väl kvalificerade kursledare. Med ett tänkt årsanslag för ändamålet av 40,000 kronor skulle i runt tal 260 trädskötare årligen kunna utbildas. Då emellertid även en väl kvalificerad kursledare eller kursinstruktör icke lämpligen kan på samma gång handleda mer än högst 10 elever i det praktiska arbetet — 8 elever per instruktör har visat sig vara lämpligt avvägt antal — skulle för angivet maximiantal elever erfordras sammanlagt minst 26 instruktörer, varav hälften kursledare, inom södra och mellersta Sveriges hushållningssällskaps distrikt. Enligt Lantbruksstyrelsens mening skulle ett så högt anslag för närvarande icke kunna i sin helhet med fördel utnyttjas, främst med hänsyn till viss brist bland trädgårdskonsulenterna av fullt kvalificerade undervisare. Frågan om väl kvalificerade och skäligt avlönade trädgårdskonsulenter får nämligen ses i visst samband med trädskötarutbildningen.

Emellertid håller Lantbruksstyrelsen före att ett, lågt räknat, med 10,000 kronor förhöjt statsanslag till bidrag till utbildningskurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige icke blott är erforderligt utan även under nuvarande förhållanden skulle på ändamålsenligt sätt kunna utnyttjas.

Lantbruksstyrelsen har sålunda i vad rör den av motionären berörda frågan om trädskötare länge insett behovet av ökade möjligheter till utbildning av sådana.

Motionären har vidare berört frågan om behovet och utbildning av instruktörer beträffande fruktodling och fruktens tillvaratagande och försäljning. Det framgår icke tydligt vad motionären därmed åsyftar. Åsyftas därmed behovet av verkligt kunniga fruktodlare, får Lantbruksstyrelsen vitsorda ett sådant behov. I samma mån som fruktodlingen inom vissa för sådan odling gynnsamma områden särskilt i södra Sverige börjat undantränga de mera extensiva vanliga jordbrukskulturerna hava nämligen allt större krav börjat ställas på jordbrukaren-fruktodlaren kunnighet och duglighet. Behovet av utbildningsmöjligheter för fruktodlare har också redan insetts, och år 1934 framlades, enligt vad Lantbruksstyrelsen har sig beaktat, förslag till upprättande av en fruktodlarskola i samband med till en stiftelse framlagd utredning med förslag till upprättande av viss institution på fruktodlingens område. Då detta förslag fortfarande är föremål för ve-

derbörandes prövning, synes utgången härav böra avvaktas, innan något i denna detalj från statsmakternas sida åtgöres. Under år 1935 har emellertid inom en av Skånes största fruktodlingsegendomar inrättats en fruktodlingsskola, vars verksamhetsresultat jämväl torde böra avvaktas.

Det är alldeles givet, att kunnig personal erfordras även för fruktens tillvaratagande och försäljning. För tillgodoseende av sådant behov tilldelade Kungl. Maj:t genom beslut den 9 augusti 1935 riksförbundet svensk frukt ett statsbidrag av 1,000 kronor för anordnande i Kristianstad under tiden 15—17 augusti 1935 av en kurs för föreståndare för fruktcentraler och frukt-packerier samt medlemmarna i riksförbundets styrelse m. fl. rörande fruktodlingens rationalisering och frukthandels organisation m. m. Om instruktionskurser eller liknande åtgärder för ifrågavarande ändamål ytterligare erfordras och riksförbundet svensk frukt eller den med denna försäljningsorganisation samarbetande Sveriges pomologiska förening icke äga tillräckliga medel härför, torde emellertid Kungl. Maj:t äga möjlighet att av tillgängliga medel anvisa bidrag i varje särskilt fall.

Då Lantbruksstyrelsen i fortsättningen kommer att följa även i denna punkt av motionen framställda spörsmål, synes ingen annan utredning än den här förebragta för närvarande behöva komma till stånd.

4. Utredning om säsongskydd för svensk frukt samt för övriga för konsumtion avsedda svenska trädgårdsprodukter.

I yttrande till Riksdagens bevillningsutskott den 19 februari 1936 angående ökat tullskydd för vissa frukter, köksväxter och blommor samt importreglering av sådana, vilket yttrande avgivits i anledning av tvenne i huvudsak likalydande motioner, nämligen dels I: 104 av herr Elof Andersson m. fl., dels II: 254 av herr Pehrsson i Bramstorp m. fl., har Lantbruksstyrelsen på anförda skäl förordat i motionerna föreslagna säsongtullar framför importreglering. Styrelsen har därvid framhållit, bland annat, att en importreglering toge hänsyn allenast till behovskvantiteten och icke till produkternas av klimatiska förhållanden beroende kvalitet. En importreglering kunde med andra ord icke i erforderlig utsträckning främja produktionens kvalitetsstandardisering, som för framgången i all växtodling måste börja redan vid produktionens planläggning. Tullar, måhända särskilt säsongtullar, syntes däremot på angivna grunder vara ägnade att åstadkomma planmässighet i produktionen, det viktigaste villkoret för produktionens rationalisering och förbilligande.

Då lantbruksstyrelsens ovan nämnda till bevillningsutskottet överlämnade utredning är jämförelsevis uttömmande, synes för närvarande behov ej föreligga utav av motionären i denna del åsyftad ytterligare utredning.

5. Med hänsyn till vad ovan under de fyra föregående punkterna anförts, föreligger enligt Lantbruksstyrelsens mening ej för närvarande behov av under femte huvudpunkten ifrågasatt övervägande rörande åstadkommande av särskilda organisationer för handhavandet av eventuella stödåtgärder.

På grund av vad sålunda anförts finner Lantbruksstyrelsen anledning för närvarande saknas till av motionären ifrågasatt utredning. Vad Lantbruksstyrelsen under punkt 3 framhållit ifråga om behovet av förhöjt statsanslag till bidrag till utbildningskurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige torde emellertid böra vinna beaktande.

Liksom motionären finner utskottet det angeläget, att trädgårdsnäringsens berättigade intressen tillgodoses i görligaste mån, även genom medverkan från det allmännas sida. Den av lantbruksstyrelsen förebragta utredningen vittnar också om att statsmakterna lämnat sitt stöd i skilda former. Beträffande de ytterligare stödåtgärder, som kunna ifrågasättas, har motionären anfört synpunkter, som förtjäna beaktande, ehuru utskottet, såsom av det följande torde framgå, det oaktat i likhet med lantbruksstyrelsen icke finner anledning att tillstyrka den omfattande utredning i ämnet, om vars föranstaltande motionären hemställt.

Vad först angår förbud mot växtauktioner och kringföringshandel vill utskottet erinra, att dylika auktioner numera synas hava blott jämförelsevis ringa betydelse. Emellertid vill utskottet framhålla, att olägenheter äro förknippade med växtauktioner även såtillvida att köparna sakna möjlighet att kontrollera, varifrån saluförda plantor härstamma, och därigenom också äro ur stånd att välja plantor, som passa för vederbörandes behov. Frågan om kringföringshandel i allmänhet behandlades av riksdagen senast år 1935 utan att föranleda någon åtgärd. Detta riksdagens ställningstagande torde få anses inbegripa jämväl kringföringshandeln med trädgårdsprodukter.

För bildande av försäljningsorganisationer samt anordnande av frukt-packerier, lagerlokaler och kylhus hava statsbidrag utgått och lånemedel kunna erhållas från statens år 1934 inrättade fruktodlingslånefond. Liksom lantbruksstyrelsen finner utskottet ytterligare åtgärder i förevarande avseenden icke påkallade.

Möjligheterna att bereda den inhemska fruktodlingen skydd genom säsongtullar hava på grund av två inom riksdagen väckta motioner, nämligen I: 104 och II: 254 om ökat tullskydd för vissa frukter och köksväxter samt om importreglering för sådana artiklar, varit föremål för övervägande inom bevillningsutskottet, som tillstyrkt vissa åtgärder om ökat tullskydd (utlåtande nr 38). Med hänsyn härtill torde det icke vara anledning för jordbruksutskottet att nu ingå på denna fråga.

Motionärens önskemål slutligen med avseende på utbildning av trädgårds-skötare och fruktodlingsinstruktörer hava sedan länge uppmärksammats av lantbruksstyrelsen, som under en följd av år i sina petita framhållit behovet av förhöjt anslag för bidrag till kurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige. Utskottet vill i detta sammanhang uttala, att dylika kurser skulle bliva till ökat gagn, därest utbildade trädskötare allmänt anlätades av fruktodlarna. Måhända skulle så bliva fallet, om viss taxa funnes fastställd för bestämmande av ersättning åt trädskötare. Enligt vad lantbruksstyrelsen anfört, torde Kungl. Maj:t äga möjlighet att av tillgängligt anslag anvisa medel för bidrag till instruktionskurser. Ej heller i denna del synes sålunda påkallas särskild utredning i motionens syfte.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 377 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 maj 1936.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Tjällgren, von Stockenström, Bengtsson* och *Jacob Hansson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Vimmerby, *Olsson* i Rödningsberg, *Carlström, Andersson* i Tungelsta, *Ericsson* i Sörsjön och *Hagman*.
